

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 6 oktober 2016
Agendanummer:
Team: SPP
Zaaknr: 16477-2016

Onderwerp: Bekrachten intentieovereenkomst Brainport Slim Verbonden

Aan de raad

Inleiding

In het najaar van 2015 is door de provincies Noord-Brabant en Limburg en de regionale partijen in Zuid-Nederland gezamenlijk het Bidbook 'Bereikbaarheid Zuid-Nederland; samen, slim, robuust' opgesteld. Dit Bidbook was in het BO MIRT van 5 november 2015 de inbreng van Zuid-Nederland voor afspraken met de Minister van Infrastructuur en Milieu over de aanpak van bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

In het Bidbook is afgesproken dat de regio Zuidoost-Brabant een multimodale maatregelenpakket zou opstellen. Het pakket moest in de vorm van een gedragen regionaal Bereikbaarheidsakkoord beschikbaar zijn uiterlijk in juni 2016 (pagina 37 van het Bidbook). Al snel na aanvang van de voorbereidingen van het akkoord besloot het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en Innovatie van de Metropoolregio Eindhoven om de scope van het maatregelenpakket van het studiegebied van De Ruit uit te breiden tot het gehele gebied van de Metropoolregio Eindhoven. Dit maakt binnen én buiten de regio nog duidelijker dat het de regionale partners menens is om bereikbaarheids- en leefbaarheidsproblemen in Zuidoost-Brabant gezamenlijk en integraal aan te pakken en op te lossen.

Daarmee is nu sprake van twee naadloos op elkaar aansluitende pakketten:

- het Bereikbaarheids*akkoord* voor het oostelijk deel van Brainport (inclusief Veghel)
- de Bereikbaarheids*agenda* voor het gehele MRE-gebied (inclusief Veghel)

Beide pakketten worden gelijktijdig door de diverse raden behandeld en vastgesteld (het akkoord alleen in de gemeenten waarop het betrekking heeft).

Het akkoord vormt de basis voor de realisatie van een aantal maatregelen uit de Bereikbaarheidsagenda. Het akkoord is inmiddels aangeboden aan de provincie.

Op 21 april 2016 heeft de gemeenteraad van Gemert-Bakel haar inzet in het bereikbaarheidsproces vastgelegd. Deze uitgangspunten zijn meegenomen en verwerkt in de bereikbaarheidsagenda "Brainport Duurzaam Slim Verbonden".

Op 23 juni 2016 hebben de colleges van B & W van de 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven en de gemeente Veghel de intentieovereenkomst 'Brainport Duurzaam Slim Verbonden' ondertekend. Hierin verklaren zij dat zij instemmen met de inhoudelijke mobiliteitsstrategie van de regionale Bereikbaarheidsagenda en zich zullen inspannen om procesafspraken te maken over de cofinanciering, de governance en de organisatie van de uitvoering van de strategie.

Beslispunten

1. Bekrachten van de intentieovereenkomst en daarmee
 - het onderschrijven van de principes en de ambities van de Bereikbaarheidsagenda: Connectiviteit, Co-modaliteit, smart mobility en Samenwerking;
 - het instemmen met de beoogde intergemeentelijke werkwijze om – samen met de provincie – op sub-regionaal niveau adaptief zo nodig verbeteringen door te voeren in de agenda, geprioriteerde maatregelen uit te voeren en te co-financieren, waarbij

de samengestelde maatregelenpakketten als een goed vertrekpunt worden geaccepteerd;

- het ondersteunen van de inrichting van een 'Smart Mobility Landingsplaats' waar de regio haar maatschappelijke partners uitdaagt om innovatieve technieken en diensten in praktijk te brengen en business initiatieven te ontwikkelen, gericht op het slimmer en efficiënter maken van de regionale mobiliteit.
2. Instemmen met de maatregelen, uitwerking en financiering van het geselecteerde pakket van Deel 1 van het maatregelenpakket (omgeving 'De Ruit'), aangeduid als aanbod Bereikbaarheidsakkoord.
 3. Uitspreken van de intentie om, voor de financiering van de bijdrage van de gemeente Gemert-Bakel, middelen te zoeken binnen de begroting in de periode 2016-2030.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie economie en sport d.d. 14 september 2016
Raadsvergadering 6 oktober 2016

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Commissie Economie en Sport d.d. 22 juni 2016, 11 mei 2016, 30 maart 2016
Raadsvergadering 21 april 2016

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

1. Aanbesteding Openbaar Vervoer (Provincie)
2. Raadsbesluit Lokaal Openbaar Vervoer (motie Lokale Realisten)
3. Bidbook bereikbaarheid Zuid Nederland
4. De Peel maakt het in Brainport
5. Regionale Brainport agenda

Beoogd effect

Doel van zowel het Bereikbaarheidsakkoord als de Bereikbaarheidsagenda is de regio Zuidoost-Brabant bereikbaar en leefbaar te houden door de realisatie van een samenhangend pakket maatregelen, dat ondersteund wordt door 22 gemeenten en op draagvlak mag rekenen bij de provincie Noord-Brabant en diverse stakeholders.

Voor Gemert-Bakel zijn de volgende maatregelen in de bereikbaarheidsagenda en het -akkoord opgenomen:

1. Aanpakken knooppunt bij Beeksebrug
 - a. Onderzoek nieuw aansluiting Helmond-Noord/Centrum op N279
2. Optimaliseren aansluitingen N272 en N615 op de N279
3. Optimaliseren N615 tussen Beeksebrug en N279
 - a. aanpassen situatie verkeerslichten bij Beeksebrug
4. Capaciteit rotondes op N272
5. Doorstroomas Gemert-Nuenen (Eindhoven) doortrekken en optimaliseren
6. Realiseren OV-knooppunt Gemert
7. Opwaarderen bushalte Pastoor Poellplein
8. Snelfietsroute Gemert-Laarbeek-Nuenen-Eindhoven
9. Snelfietsroute Gemert-Helmond
10. Onderzoek naar nieuwe busverbinding Gemert-Station Brouwhuis of Station Deurne.

Daarnaast loopt ook het project N279, waarin kruisingen ongelijkvloers gemaakt worden en waarbij Gemert-Bakel zich inzet voor verbreding van het tracé. En lopen er initiatieven rondom het kleinschalige openbaar vervoer.

Duurzaamheid

De leefomgevingskwaliteit is van groot belang in de bereikbaarheidsagenda, daarom wordt ook ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.

Argumenten

Met het bekrachtigen van de intentieovereenkomst, wordt voldaan aan de voorwaarden die de provincie heeft gesteld op basis van het Bidbook.

In het Bidbook is afgesproken de volgende uitgangspunten te hanteren voor het opstellen van het Bereikbaarheidsakkoord Zuidoost-Brabant:

- Vervoersmodaliteiten worden slim verbonden door co-modale netwerksystemen en intramodale knooppunten op slimme locaties;
- Het regionaal fietsnetwerk wordt geoptimaliseerd, snelfietsroutes worden aangelegd, fietsparkeerplaatsen worden uitgebreid en er komen ITS-toepassingen voor de fiets;
- Het gebruik van het openbaar vervoer wordt gestimuleerd door betere internationale treinverbindingen, verhoging van de frequentie van regionale sprinters, de aanleg van HOV en doorstroommassen en verbetering van busstations;
- Op de N279 komt een vlotte doorstroming met aandacht voor leefbaarheid;
- Het autoverkeer wordt zoveel mogelijk afgewikkeld via de wegen aan de randen (o.a. A67 en N279), mede door verbetering van de doorstroming op die wegen en een betere toegankelijkheid vanuit de verblijfsgebieden via inpridders;
- Het (resterende) regionale autoverkeer in het Rijk van Dommel en Aa (middengebied) wordt geconcentreerd op een beperkt aantal goed ingepaste wegen.

Met bovenstaande uitgangspunten willen de regionale partners de bestaande problemen aanpakken en nieuwe problemen voorkomen, optimaal anticiperend op veranderingen. Het laatste wordt bereikt door te kiezen voor een adaptieve invulling van zowel het Bereikbaarheidsakkoord als de Bereikbaarheidsagenda. Bijsturing op basis van nieuwe inzichten is dus mogelijk.

Om te komen tot een gedragen maatregelenpakket is gekeken naar de belangrijkste relaties voor dagelijkse verplaatsingen in het stedelijke netwerk (daily urban system). Met de inzet op een goed functionerend 'daily urban system' met hoofdstromen en onderliggende subregionale en lokale maatregelen worden de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio verbeterd. Maatregelen buiten de benoemde relaties zijn minder cruciaal voor het functioneren van de regio en krijgen daarom in regionaal verband minder of geen prioriteit. Dat kan uiteraard in de loop van tijd veranderen. Speciaal aandachtspunt is de inzet van smart mobility in de meest brede zin van het woord. Smart mobility loopt uiteen van gebruik maken van nieuwe technieken, nieuwe of aangepaste vervoermiddelen tot het toepassen van innovatieve aanpassingen aan wegen en fietspaden en het anders organiseren van mobiliteit.

Financiële gevolgen (alleen voor Bereikbaarheidsagenda)

Uitgangspunt is dat elke maatregel van de Bereikbaarheidsagenda voor een deel (in principe 50%) wordt gefinancierd door de betrokken gemeente, tenzij expliciet anders is vermeld. Sommige maatregelen maken ook onderdeel uit van andere onderdelen van het Bidbook Bereikbaarheid Zuid-Nederland. Voor deze maatregelen kunnen andere financieringsprincipes gelden (zoals rijks- en provinciale wegen).

Dit voorstel heeft nog geen directe financiële gevolgen voor de gemeente. De maatregelen

op de agenda moeten eerst nog verder worden uitgewerkt alvorens een onderbouwde raming kan worden gegeven van de financieringsbehoefte. Uw raad spreekt zich in dit voorstel in financiële zin alleen uit voor het actief zoeken naar middelen op de eigen meerjarenbegroting en/of het in beeld brengen van financieringsmogelijkheden van derden in de vorm van subsidies en bijdragen. Inschatting is dat deze opgave voor veel maatregelen nog geruime tijd vergt. In een later stadium zal, voor elk van de maatregelen waar gemeente Gemert-Bakel mede verantwoordelijk is, een uitgewerkt financieringsvoorstel worden voorgelegd. Tot die tijd heeft de gemeente géén resultaatsverplichting ten aanzien van de uitvoering van de maatregelen.

Communicatie

Gedurende de totstandkoming van het Bereikbaarheidsakkoord en de Bereikbaarheidsagenda zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd waar, naast de 22 gemeenten (de gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven plus Veghel) en de provincie Noord-Brabant, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, werkgevers en raadsleden voor zijn uitgenodigd. Daarnaast zijn in de voorbije periode in enkele subregio's informatiebijeenkomsten belegd voor raadsleden, tijdens welke specifiek werd ingezoomd op de maatregelen die in de betreffende subregio in het akkoord en/of de agenda zijn opgenomen. Ten slotte is de raad schriftelijk geïnformeerd.

Ook in de volgende fase van het Bereikbaarheidsakkoord en de Bereikbaarheidsagenda zal de raad regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang. Indien daartoe aanleiding is kan de raad actief worden betrokken.

Voor de toekomstige communicatie over het Bereikbaarheidsakkoord en de Bereikbaarheidsagenda (alsmede alle andere onderdelen van het Bidbook Bereikbaarheid Zuid-Nederland) is de programmanaam SmartwayZ.nl bedacht. In correspondentie en andersoortige communicatie wordt van deze naam gebruik gemaakt.

Kanttekeningen

Met de bekrachtiging van de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant gaat de gemeente een inspanningsverplichting aan om de regionale maatregelen tot uitvoering te brengen.

Het betreft een principe-afspraken, op dit moment is immers nog geen beeld van de totale financieringsopgave voor de gemeente en van de financiële mogelijkheden. De samenwerkende partijen in de regio spannen zich in om gezamenlijk – gecoördineerd – aanvullende financiële mogelijkheden te onderzoeken bij de provincie, bij het rijk, bij de Europese Unie en bij andere partijen.

De Bereikbaarheidsagenda betreft een deel van de financieringsopgave voor de regio. Maatregelen waarvan de uitvoering is beschouwd als een strikt lokale verantwoordelijkheid en maatregelen buiten de in Bereikbaarheidsagenda geselecteerde relaties, zijn niet in de agenda opgenomen. Dat wil echter niet zeggen dat dergelijke maatregelen van cofinanciering zijn uitgesloten, zeker niet indien ze binnen de scope van subsidieprogramma's vallen.

Voor eind 2016 is een voorstel gereed voor intergemeentelijke cofinanciering en governance

De Werkplaats Mobiliteit en Innovatie van de Metropoolregio Eindhoven heeft op verzoek van het Poho Mobiliteit en Innovatie en het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven afgesproken om na de zomervakantie een kwartiermaker aan te stellen om te komen tot een gedragen voorstel voor de regionale en intergemeentelijke cofinancieringsstrategie en de governance van het uitwerkingsproces. In het vroege najaar wordt al een hoofdlijnennotitie ter bespreking aan het Poho voorgelegd. Op basis daarvan is nog vóór het eind van 2016 een uitgewerkt voorstel gereed.

Een en ander vindt plaats in nauwe samenwerking met de Provincie. Ook andere belangrijke stakeholders zullen worden betrokken.

Vervallen “oude” regelgeving

--

Uitvoering

Planning en uitvoering van de regionale maatregelenpakketten wordt een gezamenlijke verantwoordelijkheid waarbij intergemeentelijke samenwerking het uitgangspunt is. De programmering, organisatie, governance-structuur en de financiering zullen dit najaar in nauwe samenspraak met de Provincie verder worden uitgewerkt. De resultaten zullen voor besluitvorming aan het PoHo Mobiliteit en Innovatie worden voorgelegd. Ook ten aanzien van de voortgang van de planning en de uitvoering wordt uw raad regelmatig geïnformeerd.

Bijlagen

1. Rapport Brainport Duurzaam Slim Verbonden.

Digitaal beschikbare bijlagen via www.metropoolregioeindhoven.nl/bereikbaarheidsagenda

1 Achtergrondinformatie Bereikbaarheidsagenda

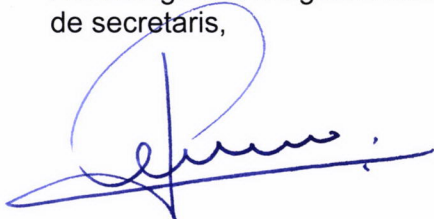
2 Sub-regionale relaties en maatregelenpakketten Bereikbaarheidsagenda

Ter inzage gelegde stukken

-

Gemert, 30 augustus 2016

het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

